

DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA MADANIY-TURISTIK KLASTERLARNI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI

Sobirova Xulkaroy Islom qizi

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti 241- "Turizm va Mehmondo'stlik" mutaxassisligi 2- bosqich magistrature talabasi

Annatsiya. Mazkur tezisdavlat-xususiy sheriklik mexanizmlari asosida madaniy-turistik klasterlarni shakllantirish va rivojlantirishning muhim jihatlari tadqiq etilgan. Tadqiqot doirasida madaniy-turistik klasterlarning hududiy iqtisodiy taraqqiyot hamda turizm industriasini rivojlantirishdagi roli tahlil qilingan. Shuningdek, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlikning samarali yo'nalishlari o'rganilib, Xorazm viloyatining turistik imkoniyatlaridan oqilona foydalanish masalalari yoritilgan. Turizm infratuzilmasini yanada takomillashtirish, investitsion faollikni oshirish va xizmatlar sifatini yaxshilashga qaratilgan amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Аннотация. В данной работе рассматриваются важные аспекты формирования и развития культурно-туристических кластеров на основе механизмов государственно-частного партнерства. В исследовании анализируется роль культурно-туристических кластеров в региональном экономическом развитии и развитии туристической индустрии. Также изучаются эффективные области сотрудничества между государством и частным сектором, освещаются вопросы рационального использования туристического потенциала Хорезмской области. Разработаны практические рекомендации по дальнейшему совершенствованию туристической инфраструктуры, увеличению инвестиционной активности и повышению качества услуг.

Abstract. This thesis examines the important aspects of the formation and development of cultural and tourist clusters based on public-private partnership mechanisms. The research analyzes the role of cultural and tourist clusters in regional economic development and the development of the tourism industry. Also, effective areas of cooperation between the state and the private sector are studied, and issues of rational use of the tourism potential of the Khorezm region are highlighted. Practical recommendations are developed to further improve tourism infrastructure, increase investment activity, and improve the quality of services.

Kalit so'zlar: davlat-xususiy sheriklik, madaniy-turistik klaster, turizm, investitsiya, turizm infratuzilmasi, hududiy rivojlanish, Xorazm viloyati.

Ключевые слова: государственно-частное партнерство, культурно-туристический кластер, туризм, инвестиции, туристическая инфраструктура, региональное развитие, Хорезмская область.

Keywords: public-private partnership, cultural-tourism cluster, tourism, investment, tourism infrastructure, regional development, Khorezm region.

Turizm sohasi mamlakat iqtisodiyotining muhim tarmoqlaridan biri bo'lib, hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. So'nggi yillarda turizm infratuzilmasini takomillashtirish, investitsiyalarni jalb qilish hamda turistik xizmatlar sifatini oshirishda davlat-xususiy sheriklik (DXSh) mexanizmlaridan samarali foydalanishga alohida e'tibor qaratilmoqda.

Madaniy-turistik klasterlar turizm resurslari, xizmat ko'rsatuvchi subyektlar va infratuzilma obyektlarini yagona tizimga birlashtirish orqali hududning raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi. Bunday klasterlarni shakllantirishda davlat tomonidan normativ-huquqiy bazani yaratish va qo'llab-quvvatlash, xususiy sektor tomonidan esa investitsiyalar, innovatsiyalar va boshqaruv tajribasini jalb etish muhim ahamiyatga ega.

Xorazm viloyati boy tarixiy-madaniy merosi, turistik salohiyati va geografik joylashuvi bilan madaniy-turistik klasterlarni rivojlantirish uchun qulay hudud hisoblanadi. Hududda DXSh asosida yangi turistik marshrutlar, mehmonxona va servis obyektlari, madaniy meros obyektlarini saqlash va ulardan foydalanish loyihalarini amalga oshirish turizm oqimini ko'paytirishga xizmat qiladi.

Shu bois, madaniy-turistik klasterlarni davlat-xususiy sheriklik asosida rivojlantirish hududlarning iqtisodiy o'sishini ta'minlash, yangi ish o'rinlari yaratish va turistik xizmatlar sifatini oshirishning muhim omili hisoblanadi.

Turizm va madaniyat sohalarida DXSh mexanizmlarining amaliy ahamiyati, avvalo, davlat budjeti imkoniyatlari cheklangan sharoitda qo'shimcha xususiy investitsiyalarni jalb qilish imkoniyatida namoyon bo'ladi. Madaniy meros obyektlarini restavratsiya qilish, muzeylar, teatrlar, madaniyat markazlari, parklar, art-makonlar, rekreatsion hududlar, turistik axborot markazlari va raqamli turizm infratuzilmasini rivojlantirish katta hajmdagi moliyaviy, tashkiliy va boshqaruv resurslarini talab qiladi. DXSh orqali ushbu ehtiyojlar davlat va biznes hamkorligi asosida qondiriladi.

O'zbekiston sharoitida turizm va madaniyat sohalarida DXSh loyihalarini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari

№	Yo'nalish	DXSh orqali amalga oshiriladigan asosiy vazifalar	Kutilayotgan iqtisodiy-ijtimoiy natija
1	Turizm infratuzilmasi	Mehmonxona, servis zonalar, turistik axborot markazlari, yo'lbo'yi xizmatlari va transport-logistika obyektlarini rivojlantirish	Turistik oqim, xizmatlar eksporti va hududiy daromadlar oshadi
2	Madaniy meros obyektlari	Tarixiy yodgorliklarni restavratsiya qilish, konservatsiya, muzeylashtirish va turistik foydalanishga moslashtirish	Madaniy meros saqlanadi, obyektlarning iqtisodiy faolligi kuchayadi
3	Madaniyat	Muzey, teatr, madaniyat markazi,	Aholining madaniy

	muassasalari	konsert zali va ijodiy makonlarni modernizatsiya qilish	xizmatlardan foydalanish imkoniyati kengayadi
4	Parklar va rekreatsion hududlar	Park, xiyobon, sayilgoh, art-makon va ochiq madaniy-jamoat hududlarini obodonlashtirish	Aholi dam olish sifati, turistik jozibadorlik va xizmatlar xilma-xilligi ortadi
5	Sanatoriy-kurort va sog'lomlashtirish turizmi	Sanatoriy, rekreatsion, termal va tibbiy turizm obyektlarini rivojlantirish	Ichki turizm diversifikatsiya qilinadi, mavsumiylik yumshaydi
6	Raqamli turizm xizmatlari	Elektron bronlash, raqamli gid, ko'p tilli navigatsiya, elektron to'lov va turistik platformalarni joriy etish	Xizmatlar shaffofligi, qulayligi va raqobatbardoshligi oshadi
7	Kadrlar tayyorlash	Turizm, madaniyat va servis sohasida kasbiy tayyorgarlik markazlarini tashkil etish	Malakali kadrlar zaxirasi shakllanadi, xizmat sifati yaxshilanadi
8	Madaniy-turistik klasterlar	Madaniy meros, hunarmandchilik, gastronomiya, transport, mehmonxona va servis subyektlarini yagona qiymat zanjirida birlashtirish	Hududiy klasterlashuv, qo'shimcha qiymat va investitsion jozibadorlik kuchayadi
№	Yo'nalish	DXSh orqali amalga oshiriladigan asosiy vazifalar	Kutilayotgan iqtisodiy-ijtimoiy natija

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 10-maydagi PF-5711-son Farmoni "O'zbekiston Respublikasida turizm sohasini jadal rivojlantirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida".
2. O'zbekiston Respublikasining "Davlat-xususiy sheriklik to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2019.
3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: "O'zbekiston", 2021. – 464 b
4. Vahobov A.V., Tuxliyev I.S., Hayitboyev R.A. Turizm asoslari. – Toshkent: "Fan va texnologiya", 2018. – 320 b.

5. Tuxliyev I.S., Abdullayeva T.X. Turizm iqtisodiyoti. – Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2020. – 256 b.

